

CYNGOR SIR YNYS MÔN <u>Templed Adroddiad Sgriwtini</u>	
Pwyllgor:	Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio,
Dyddiad:	22 Hydref 2020
Pwnc:	Casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd - Methodoleg codi tâl a chynllun gweithredu
Pwrpas yr Adroddiad:	Y rhesymau am yr adroddiad yw sicrhau bod gan y Cyngor gynllun cymeradwy a digon o adnoddau i sicrhau y cyflwynir gwasanaeth casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd effeithlon y codir amdano o 1 Ebrill 2021 ymlaen .
Cadeirydd Sgriwtini:	Cyng Gwilym Owen Jones
Aelod(au) Portfolio:	Cyng Bob Parry, Aelod Portffolio (Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo)
Pennaeth Gwasanaeth:	Huw Percy – Pennaeth Gwasanaeth (Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo)
Awdur yr Adroddiad: Rhif Ffôn: E-bost:	Marc Jones – Cyfarwyddwr y Swyddogaeth Adnoddau (Cadeirydd y Grŵp Llywio Rheoli Gwastraff). Huw Percy – Pennaeth Gwasanaeth (Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo)
Aelodau lleol:	Yn berthnasol i bob aelod Sgriwtini

1 – Argymhelliad/ion

Gofynnir i'r Pwyllgor Sgriwtini ystyried a gwneud sylwadau i'r Pwyllgor Gwaith ar yr argymhellion a restrir isod, fel y dangosir yn yr adroddiad Pwyllgor Gwaith ynghlwm a fydd yn cael ei ystyried ar 26 Hydref 2020

- a. Codi £35 y flwyddyn am gasglu gwastraff gwyrdd o'r bin olwynion cyntaf a £30 y flwyddyn am gasglu o finiau olwynion ychwanegol.
- b. y gyllideb gwariant ychwanegol fel y'i nodir ym mharagraff 5.4 gyda'r gwariant ychwanegol hwn yn cael ei ariannu o'r incwm a gynhyrchir trwy godi am y gwasanaeth.

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Eraill

Dywed Amcan 3 o Gynllun y Cyngor am y cyfnod 2017 - 2022 y bydd y Cyngor yn gweithio mewn partneriaeth â'n cymunedau i sicrhau eu bod yn gallu ymdopi'n effeithiol â newid a datblygiadau tra'n gwarchod ein hamgylchedd naturiol.

3 – Egwyddorion Fel Canllaw ar gyfer Sgriwtini

Er mwyn cymhorthi Aelodau wrth graffu ar y pwnc:-

- 3.1** Effaith mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau **[ffocws ar y cwsmer/ dinesydd]**
- 3.2** Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd **[ffocws ar werth]**
- 3.3** Edrych ar unrhyw risgiau **[ffocws ar risg]**
- 3.4** Craffu'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu warantu ansawdd **[ffocws ar berfformiad ac ansawdd]**
- 3.5** Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:
- hirdymor
 - atal
 - integreiddio
 - cydweithio
 - cynnwys
- [ffocws ar lesiant]**

4 - Cwestiynau Sgriwtini Allweddol

1. I ba raddau mae'r Pwyllgor yn fodlon bod yr holl opsiynau posibl o ran penderfynu ar y strwythur codi tâl wedi cael eu harchwilio?
2. I ba raddau mae'r Pwyllgor yn fodlon bod y strwythur codi tâl a awgrymir yn gyson ag Awdurdodau Lleol eraill?
3. Ym mha ffyrdd mae'r model codi tâl hwn yn cydymffurfio â Glasbriint Casglu Gwastraff Llywodraeth Cymru (rhan o'r strategaeth wastraff genedlaethol 'Tuag at ddyfodol Diwastraff'?)
4. Pa gamau lliniaru fydd yn eu lle er mwyn delio ag unrhyw heriau posibl?
5. Beth yw'r goblygiadau ariannol ac o ran adnoddau sydd eu hangen er mwyn cyflwyno'r gwasanaeth newydd hwn, a sut eir ati i ariannu'r rhain?

5 – Cefndir / Cyd-destun

Ar 27 Ionawr 2020, cyflwynodd swyddogion i'r Pwyllgor Gwaith ganfyddiadau cychwynnol 'Cam 1' y broses gaffael ar gyfer y Contract Glanhau a Chasglu Gwastraff newydd. Yn yr adroddiad, tynnodd swyddogion sylw at adborth gan awdurdodau lleol eraill yng Ngogledd Cymru, rhagamcanion incwm posibl a risgiau cyflwyno gwasanaeth casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd newydd y codir amdano. Yn seiliedig ar yr adborth hwn, cadarnhaodd y Pwyllgor Gwaith ffurf derfynol ei

wasanaeth o ran y broses gaffael a gofynnwyd i'r cwmnïau ddarparu tendrau terfynol ar y sail hon.

Yn yr un modd â'r holl awdurdodau lleol eraill yng Ngogledd Cymru, penderfynodd y Pwyllgor Gwaith y byddai'r Contract yn nodi y byddai gwasanaeth casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd newydd y codir amdano yn cychwyn o 1 Ebrill 2021, gan ddod â'r gwasanaeth cyfredol, sy'n rhad ac am ddim ers sawl blwyddyn i ben. Mae hyn yn cyd-fynd â Glasbriant Casgliadau Gwastraff Llywodraeth Cymru (rhan o'r strategaeth wastraff genedlaethol - 'Tuag at Ddyfodol Diwastraff'), ac â'u hargymhelliad i awdurdodau lleol Cymru y dylent godi tâl am gasglu Gwastraff Gardd Gwyrdd.

Yn dilyn hynny, ym mis Gorffennaf 2020, dyfarnodd y Cyngor Contract Casglu Gwastraff a Glanhau newydd i Wasanaethau Gwastraff Biffa. Mae swyddogion y cyngor a Biffa bellach yn gweithio ar gynllun trefnu ar gyfer y Contract newydd, sy'n cynnwys cynlluniau i gyflwyno gwasanaeth casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd newydd y codir amdano.

Y cam cyntaf yn y broses fu ceisio casglu cymaint o wybodaeth gan awdurdodau lleol Gogledd Cymru a Biffa am ddarparu gwasanaethau (mae gan Biffa sawl gwasanaeth casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd y codir amdano ledled y Deyrnas Unedig). Mae swyddogion wedi cynnal cyfarfodydd *Teams* gyda holl awdurdodau lleol Gogledd Cymru a chyda Rheolwr Gwastraff Gardd Gwyrdd Biffa. Bellach, mae gan swyddogion ddealltwriaeth dda iawn o'r heriau y byddir yn debygol o'u hwynebu wrth gyflwyno gwasanaeth newydd o'r fath, ynghyd â'r hyn a fyddai'n arfer gorau. Wrth baratoi'r ffordd arfaethedig ymlaen i'r Cyngor, mae swyddogion wedi ystyried holl adborth awdurdodau lleol Gogledd Cymru a Biffa.

6 – Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb [yn cynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

Mae Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb wedi'i gynnal. Daeth i'r casgliad nad oedd unrhyw effeithiau sylweddol o ganlyniad i gyflwyno polisi codi tâl newydd ar gyfer casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd.

7 – Goblygiadau Ariannol

Amlygir goblygiadau ariannol cyflwyno gwasanaeth casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd newydd y codir amdano ym mharagraffau 2.4, 2.5 a 5.4 o'r Adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith sydd wedi ei atodi dyddiedig 26 Hydref 2020.

8 – Atodiadau

Dim

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

Adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith (ac atodiadau) dyddiedig 26 Hydref 2020

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i:	PWYLLGOR GWAITH
Dyddiad:	26 HYDREF 2020
Pwnc:	CASGLU GWASTRAFF GARDD GWYRDD - METHODOLEG CODI TÂL A CHYNLLUN GWEITHREDU
Deilydd (Deiliaid) Portffolio:	Y CYNGHORYDD R.G.PARRY OBE FRAGS Y CYNGHORYDD R.W. WILLIAMS
Pennaeth Gwasanaeth/ Cyfarwyddwr:	HUW PERCY – PENNAETH GWASANAETH (PRIFFYRDD, GWASTRAFF AC EIDDO)
Awdur yr Adroddiad: Rhif Ffôn: E-bost:	MARC JONES – CYFARWYDDWR Y SWYDDOGAETH ADNODDAU (CADEIRYDD Y GRŴP LLYWIO RHEOLI GWASTRAFF). HUW PERCY – PENNAETH GWASANAETH (PRIFFYRDD, GWASTRAFF AC EIDDO)
Aelodau Lleol:	YR HOLL AELODAU

A –Argymhelliad /Argymhellion a Rheswm/Rhesymau
Mae'r Pwyllgor gwaith yn: 1) Awdurdodi/cymeradwyo: a. Codi £35 y flwyddyn am y bin olwynion cyntaf yn y gwasanaeth casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd a £30 y flwyddyn am finiau olwynion ychwanegol. b. Gwariant ychwanegol yn y gyllideb fel y'i nodir ym mharagraff 5.4 gyda'r gwariant ychwanegol hwn yn cael ei ariannu o'r incwm a gynhyrchir trwy godi am y gwasanaeth. Y rhesymau am yr argymhellion yw sicrhau bod gan y Cyngor gynllun cymeradwy a digon o adnoddau i sicrhau y cyflwynir gwasanaeth casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd effeithlon y codir amdano o 1 Ebrill 2021 ymlaen .

B – Pa opsiynau eraill bu i chi ystyried a beth oedd y rhesymau am eu gwrthod ac/neu am ddewis yr opsiwn hwn?
Ystyriodd y Pwyllgor Gwaith barhau â gwasanaeth casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd yn rhad ac am ddim a gwasanaeth llai (9 mis yn unig, ac eithrio misoedd y gaeaf). Fodd bynnag, penderfynodd y Pwyllgor Gwaith yn derfynol, ar y 27ain o Ionawr 2020, gychwyn gwasanaeth casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd bob pythefnos y codir amdano, trwy gydol y flwyddyn o 1 Ebrill 2021 ymlaen. Ystyriwyd opsiynau eraill hefyd fel y'u manylir ym mharagraff 2.4 a 2.5

C – Pam fod hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?
Mae'n ofynnol i'r Pwyllgor Gwaith gytuno ar y fethodoleg i gyflwyno'r gwasanaeth casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd newydd, gan ddefnyddio'r telerau ac amodau a'r taliadau.

CH – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson a'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

D – A yw'r penderfyniad hwn oddi fewn i'r gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?
Bydd codi tâl am gasglu Gwastraff Gardd Gwyrdd yn cynhyrchu incwm sylweddol. Bydd lefel yr incwm yn dibynnu ar y taliadau a godir a nifer y cartrefi sy'n cofrestru â'r gwasanaeth yn y pen draw. Mae mwy o fanylion i'w cael yng nghorff yr adroddiad hwn.

DD – Effaith ar Genedlaethau'r Dyfodol (os yw'n berthnasol)		
1	Sut mae'r penderfyniad yma'n effeithio ar ein hanghenion tymor hir fel Ynys	Wrth gasglu Gwastraff Gardd Gwyrdd byddir yn cyfrannu at gwrdd â gofynion Strategaeth Gwastraff Cymru i sicrhau y byddir yn rheoli gwasanaethau gwastraff yn gynaliadwy yn y blynyddoedd i ddod.
2	A yw hwn yn benderfyniad a ragwelir a fydd yn atal costau / dibyniaethau ar yr Awdurdod i'r dyfodol. Os felly, sut:-	Yn sgil y penderfyniad hwn cynhyrchir incwm fydd yn lleihau'r baich ar y gyllideb yn y blynyddoedd i ddod.
3	A ydym wedi bod yn cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn, os felly, rhwch wybod gyda phwy-	Mae swyddogion wedi cynnal cyfarfodydd <i>Teams</i> gyda holl awdurdodau Gogledd Cymru a Rheolwr Gwastraff Gardd Gwyrdd Biffa.
4	A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae'u rhan yn drafftio'r ffordd hon ymlaen? Esboniwrch sut:-	Trafodwyd yr adroddiad hwn yn y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio.
5	Nodwch yr effeithiau mae'r penderfyniad hwn yn ei gael ar yr agenda cydraddoldeb ac iaith Gymraeg	Amherthnasol

E – Gyda phwy yr ymgynghoroch?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Uwch-dîm Rheoli (UDRh) (gorfodol)	Rhoes yr Uwch-dîm Rheoli ystyriaeth i'r adroddiad ac mae eu sylwadau wedi'u cynnwys yn yr adroddiad.
2	Cyllid / Swyddog 151 (gorfodol)	Adroddiad y Swyddog Adran151 yw hwn.
3	Swyddog Cyfreithiol / Monitro	Cymerodd y Swyddog Monitro ran yn y

	(gorfodol)	trafodaethau ar yr adroddiad yng nghyfarfod yr Uwch-dîm Rheoli.
4	Adnoddau Dynol (AD)	
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth (TG)	
7	Caffael	
8	Sgriwtini	Trafodwyd yr adroddiad hwn yn y Pwyllgor Craffu - Partneriaeth ac Adfywio ar yr 22 ^{ain} o Hydref 2020
9	Aelodau Lleol	

F - Atodiadau:

Atodiad 1 – Telerau ac Amodau Drafft

Atodiad 2 – Pecyn Gwybodaeth Drafft ar gyfer Cwsmeriaid Newydd a Chwestiynau Cyffredin

FF – Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am ragor o wybodaeth):

1.0 CYFLWYNIAD A CHEFNDIR

- 1.1 Ar 27 Ionawr 2020, cyflwynodd swyddogion i'r Pwyllgor Gwaith ganfyddiadau cychwynnol 'Cam 1' y broses gaffael ar gyfer y Contract Glanhau a Chasglu Gwastraff newydd. Yn yr adroddiad, tynnodd swyddogion sylw at adborth gan awdurdodau lleol eraill yng Ngogledd Cymru, rhagamcanion incwm posibl a risgiau cyflwyno gwasanaeth casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd newydd y codir amdano. Yn seiliedig ar yr adborth hwn, cadarnhaodd y Pwyllgor Gwaith ffurf derfynol ei wasanaeth o ran y broses gaffael a gofynnwyd i'r cwmnïau ddarparu tendrau terfynol ar y sail hon.
- 1.2 Yn yr un modd â'r holl awdurdodau lleol eraill yng Ngogledd Cymru, penderfynodd y Pwyllgor Gwaith y byddai'r Contract yn nodi y byddai gwasanaeth casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd newydd y codir amdano yn cychwyn o 1 Ebrill 2021, gan ddod â'r gwasanaeth cyfredol, sy'n rhad ac am ddim ers sawl blwyddyn, i ben. Mae hyn yn cyd-fynd â Glasbriant Casgliadau gwastraff Llywodraeth Cymru (rhan o'r strategaeth wastraff genedlaethol - 'Tuag at Ddyfodol Diwastraff'), ac a'u hargymhelliad i awdurdodau lleol Cymru y dylent godi tâl am gasglu Gwastraff Gardd Gwyrdd.
- 1.3 Yn dilyn hynny, ym mis Gorffennaf 2020, dyfarnodd y Cyngor Gontract Casglu Gwastraff a Glanhau newydd i Wasanaethau Gwastraff Biffa. Mae swyddogion y cyngor a Biffa bellach yn gweithio ar gynllun symudiadau ar gyfer y Contract newydd, sy'n cynnwys cynlluniau i gyflwyno gwasanaeth casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd newydd y codir amdano.
- 1.4 Y cam cyntaf yn y broses fu ceisio casglu cymaint o wybodaeth gan awdurdodau lleol Gogledd Cymru a Biffa am ddarparu gwasanaethau (mae gan Biffa sawl gwasanaeth casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd y codir amdano ledled y Deyrnas Unedig). Mae swyddogion wedi cynnal cyfarfodydd *Teams* gyda holl awdurdodau lleol Gogledd Cymru a chyda Rheolwr Gwastraff Gardd Gwyrdd Biffa. Bellach, mae gan swyddogion ddealltwriaeth dda iawn o'r heriau y byddir yn debygol o'u hwynebu wrth gyflwyno gwasanaeth newydd o'r fath, ynghyd â'r hyn a fyddai'n arfer gorau. Wrth baratoi'r ffordd arfaethedig ymlaen i'r Cyngor, mae swyddogion wedi ystyried holl adborth awdurdodau lleol Gogledd Cymru a Biffa.

2.0 RHAGAMCANION INCWM, STRWYTHUR CODI TÂL A SYSTEMAU TALU

2.1 Mae'n anodd rhagweld lefel yr incwm net gwirioneddol a gynhrychir trwy godi tâl am gasglu Gwastraff Gardd Gwyrdd gan ei fod yn ddibynnol ar dri phrif newidyn:

- a) y strwythur codi tâl i'w fabwysiadu gan y Cyngor;
- b) costau gweinyddu'r gwasanaeth (staff ychwanegol, gweinyddu, Pecynnau Gwybodaeth, Sticeri Adnabod, costau postio, costau TG ac ati) a;
- c) nifer y cartrefi fydd, mewn gwirionedd, yn cofrestru am y gwasanaeth.

Nifer y cartrefi

Ar ôl cymharu ffigurau cofrestru ar draws awdurdodau lleol Gogledd Cymru, gellir ystyried tri senario tebygol ar sail nifer isel, canolig ac uchel y cartrefi sy'n cymryd rhan, fel y dangosir isod:

	Nifer isel yn cofrestru (30% o gyfanswm y cartrefi)	Nifer canolig yn cofrestru (35% o gyfanswm y cartrefi)	Nifer uchel yn cofrestru (40% o gyfanswm y cartrefi)
Cartrefi sy'n cofrestru	10,000	12,000	14,000

2.2 Mae swyddogion wedi ymgynghori â phob awdurdod lleol arall yng Ngogledd Cymru ac wedi dod o hyd i ystod eang o strwythurau codi tâl. Mae sawl newidyn i'w hystyried os byddir yn cymharu gwahanol strwythurau codi tâl ledled Gogledd Cymru gan gynnwys:

- 2.2.1 Maint y bin olwynion i'w ddefnyddio (140 litr, 180 litr neu 240 litr).
- 2.2.2 Nifer y casgliadau bob blwyddyn (e.e. bob pythefnos trwy gydol y flwyddyn, un casgliad yn llai dros gyfnod y Nadolig, llai o gasgliadau ym misoedd Rhagfyr, Ionawr a Chwefror neu dim casgliadau ym misoedd Rhagfyr, Ionawr a Chwefror).
- 2.2.3 A ddylid codi pris is am finiau ychwanegol (bydd rhai cartrefi eisiau biniau olwynion ychwanegol ar gyfer Gwastraff Gardd Gwyrdd).
- 2.2.4 A ddylai'r ffi flynyddol fod yn un taliad yn unig bob blwyddyn ariannol neu'n daliad pro-rata yn gysylltiedig â phan fydd deiliad tŷ yn digwydd cofrestru.
- 2.2.5 A ddylid codi ffi is os gwneir taliad ar-lein, fel cymhelliant i ddefnyddio'r gwasanaeth hwn;

2.3 Dangosir isod gymhariaeth o'r amrywiol newidynnau codi tâl ar draws awdurdodau lleol Gogledd Cymru:

Rhif	Newidyn	Gwynedd	Conwy	Sir Ddinbych	Sir y Fflint	Wrecsam
1.	Maint y bin olwynion	240 litr	240 litr	140 litr	180 litr	240 litr
2.	Nifer y casgliadau'r flwyddyn	25	26	26	20	23
3.	Cost flynyddol am y bin olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd cyntaf	£35	£35	£24 (ar-lein) £27 (ffôn)	£32 (ar-lein) £35 (ffôn)	£25
4.	Cost flynyddol am fin olwynion ychwanegol	£30 (hyd at dri bin olwynion ychwanegol)	£20 (hyd at dri bin olwynion ychwanegol fodd bynnag, codir tâl danfon o £20 y bin).	£12 Dim mwy na dau	£30 (hyd at ddau fin olwynion ychwanegol)	£17 (dim cyfyngiad ar finiau olwynion ychwanegol)
5.	Taliad blynyddol neu pro-rata	Blynyddol	Pro-rata	Pro rata	Blynyddol	Blynyddol

2.4 Yn seiliedig ar gasglu 10,000 casgliad bob pythefnos (26 casgliad y flwyddyn) amcangyfrifir mai £50 yw cost pob casgliad y flwyddyn. Mae hyn yn cynnwys costau uniongyrchol y contractwr, cost ariannu'r cerbydau a ddefnyddir i ddarparu'r gwasanaeth gwastraff gwyrdd a'r hyn y mae'r contractwyr casglu gwastraff yn ei godi am y gwaith rheoli, y gorbenion eraill a'r elw. At hyn, mae'n cynnwys swm i gynnwys gorbenion y Cyngor i drefnu a rheoli'r gwasanaeth casglu gwastraff gardd gwyrdd. Nid yw'r ffigur hwn yn cynnwys cost rhoi bin i bob eiddo.

2.5 Cyfraniad at gost darparu'r gwasanaeth a ariennir ar hyn o bryd o gyllideb y Cyngor yw'r ffi arfaethedig o £35. Pe câi'r ffi hon ei gostwng £5 ac yn seiliedig ar 10,000 casgliad, byddai hyn yn gostwng yr incwm a gynhyrchir £50,000 y byddai'n rhaid ei ariannu o gyllideb y Cyngor h.y. trwy godi £1.59 ym Mand D Treth y Cyngor (seilir hyn ar sylfaen dreth 2020/21). Byddai cynnydd o £5 yn y ffi, o'r lefel arfaethedig, yn gorfod bod yn gynydd ym Mand C Treth y Cyngor o lai na £1.59 na phe byddai'r ffi yn £35, ar yr amod bod yr un nifer o ddefnyddwyr yn cofrestru ar y pris uwch.

2.6 Ar ôl ystyried yr hyn y mae awdurdodau lleol eraill Gogledd Cymru yn ei gynnig o ran costau a gwasanaethau, y cynnig yw defnyddio'r strwythur codi tâl a nodir isod

Rhif.	Newidyn	Strwythur Codi Tâl Arfaethedig ar gyfer Ynys Môn o 1 Ebrill 2021 ymlaen	Rhesymeg /Nodiadau
1.	Maint y bin olwynion	240 litr	Mae bron pob bin olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd yn 240 litr ei faint.
2.	Nifer y casgliadau'r flwyddyn	26	Mae'r Contract newydd yn pennu 26 casgliad y flwyddyn ar gyfer Gwastraff Gardd Gwyrdd, yn unol â'r gwasanaeth presennol (cadarnhawyd gan y Pwyllgor Gwaith ar y 27 ^{ain} o Ionawr 2020).
3.	Cost flynyddol am fin olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd	£35 y bin	Peidio â chodi am gasglu Gwastraff Gardd Gwyrdd o fynwentydd, addoldai crefyddol neu neuaddau pentref / cymunedol yn seiliedig ar y lefel bresennol o wasanaeth.
4.	Cost flynyddol am fin olwynion ychwanegol (dim mwy na thri bin olwynion ychwanegol y cartref)	£30 y bin	
5.	Taliad blynyddol neu pro-rata	Blynyddol	Byddai'r broses i weinyddu system dalu pro-rata yn gymhleth iawn ac yn cymryd llawer o amser i'w rheoli, felly cynigir system dalu flynyddol unwaith ac am byth, waeth beth fo'r amser y cofrestrwyd.

2.7 O ran talu am y gwasanaeth Gwastraff Gardd Gwyrdd, rhoddir dewis i gartrefi dalu ar-lein neu dros y ffôn. Mae pob awdurdod lleol arall yng Ngogledd Cymru yn cynnig yr opsiwn i dalu am y gwasanaeth dros y ffôn - y prif reswm am hyn yw nad oes gan rai cartrefi y we neu nid ydynt yn ddigon hyderus i ddefnyddio'r opsiwn hwn i wneud taliadau. Mae swyddogion yn gweithio gyda'r Adran TG i sicrhau bod system daliadau ar gyfer y gwasanaeth ar gael o ddechrau mis Rhagfyr 2020.

3.0 TELERAU AC AMODAU

3.1 Mae gan bob awdurdod lleol sy'n cynnal gwasanaeth casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd y codir amdano delerau ac amodau penodol. Noda'r rhain yn glir rwymedigaethau Cartrefi sydd wedi cofrestru fel nad oes amwysedd ynghylch darparu gwasanaeth yn hwyrach ymlaen. Mae'r telerau ac amodau hyn yn debyg iawn i rai mwyafrif yr awdurdodau lleol, ond bydd angen eu haddasu i adlewyrchu sefyllfa benodol Ynys Môn. Mae'r Telerau ac Amodau arfaethedig drafft ar gyfer Ynys Môn i'w gweld yn **Atodiad 1**.

4.0 CYFATHREBU, PECYNNAU GWYBODAETH I GWSMERIAID NEWYDD A CHWESTIYNAU CYFFREDIN

4.1 Y cynnig yw bod y Cyngor yn gwneud datganiad cyhoeddus yn Hydref / Tachwedd 2020, gan egluro y bydd strwythur codi tâl newydd yn cychwyn ar gyfer casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd o 1 Ebrill 2021 ymlaen. Yn dilyn hyn, y cynnig yw rhoi rhagor o wybodaeth i gartrefi yn llythyr Nadolig 2020 am sut i gofrestru am y gwasanaeth newydd a thalu amdano. Yn y llythyr hwn, hefyd, bydd y calendr casglu gwastraff blyneddol. Mae defnyddio'r llythyr Nadolig yn osgoi costau postio ychwanegol sylweddol o ran cyrraedd pob cartref yn Ynys Môn.

4.2 Unwaith y bydd cartref wedi cofrestru a thalu am y gwasanaeth, bydd angen anfon Pecyn Gwybodaeth iddo. Yn y Pecyn Gwybodaeth hwn bydd sticer adnabod penodol (wedi'i farcio â'r flwyddyn ariannol), y Telerau ac Amodau (Atodiad 1) a llythyr croeso. Bydd y llythyr croeso'n egluro lle dylid gosod y Sticer Adnabod ar fin olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd fel y gall criwiau casglu gwastraff ei weld yn glir yn ystod eu rowndiau. Mae'r Pecyn Gwybodaeth drafft a'r Cwestiynau Cyffredin i'w gweld yn **Atodiad 2**.

5.0 ADNODDAU STAFFIO A GWEINYDDU

5.1 Yr adborth gan awdurdodau lleol eraill yng Ngogledd Cymru yw bod lefel y gwaith gweinyddu sy'n ofynnol yn sylweddol iawn, yn enwedig wrth gyflwyno gwasanaeth newydd fel hwn. Mae'r ddau brif faes y mae angen eu hystyried yn benodol fel a ganlyn:

i) Ymdrin â galwadau / e-byst cwsmeriaid sy'n cynyddu'n sylweddol a chymryd taliadau dros y ffôn;

ii) Ymdrin â gwaith paratoi, pacio a phostio Pecynnau Gwybodaeth (gan gynnwys y Sticeri Adnabod) i gwsmeriaid newydd.

5.2 Er mwyn ymdrin â nifer uchel y galwadau gan gwsmeriaid, taliadau dros y ffôn ac e-byst, y cynnig yw cyflogi **daau** Gynghorydd Gwasanaethau Cwsmer ychwanegol dros dro, un yn llawn amser am 16 mis yn y lle cyntaf a'r ail yn llawn amser am chwe mis yn y lle cyntaf i roi cymorth gweinyddol ychwanegol/ cymorth ychwanegol yn y Ganolfan Alwadau i'r prosiect hwn. Mae yna ddisgrifiad swydd ar gyfer y swyddi hyn yn barod ac fe'u gwerthuswyd at ddibenion gwerthuso swyddi ar Radd 3. Y gobaith yw y byddai'r swyddi hyn yn cychwyn yn gynnar yn Rhagfyr 2020. Y gobaith yw

cynnal asesiad pellach ar nifer wirioneddol y staff sy'n ofynnol ar ôl chwe mis, unwaith y bydd mwy yn hysbys o ran gofynion y gwaith. Cyfanswm y gost flynyddol hyd yn hyn (gan gynnwys argostau) i gyflogi Cynghorydd Gwasanaethau Cwsmer ar Radd 3 yw **£27k**.

5.3 Bydd angen paratoi, pacio a phostio nifer sylweddol iawn o Becynnau Gwybodaeth i gwsmeriaid sydd wedi cofrestru, rhwng tua 10,000-14,000 o bosibl (gan ddibynnu ar faint sy'n cofrestru). O'r adborth gan awdurdodau lleol eraill yng Ngogledd Cymru, mae dwy ffordd o baratoi, pacio a phostio Pecynnau Gwybodaeth i gwsmeriaid newydd. Y ffordd gyntaf yw i'r Cyngor gyflogi ei staff ei hun i gyflawni'r gwaith hwn, sy'n golygu cyflogi staff ychwanegol trwy'r gaeaf / gwanwyn / haf.. Yr ail opsiwn fyddai defnyddio cwmni postio allanol profiadol, yn debyg i sut caiff biliau Treth y Cyngor eu hanfon i gartrefi ar hyn o bryd. Cafwyd trafodaethau eisoes gyda chwmni postio allanol profiadol, sydd wedi cadarnhau y byddai'r costau tebygol o gyflawni'r gwasanaeth hwn oddeutu £0.60 y cartref (byddai hyn yn cynnwys nhw'n darparu ac argraffu'r llythyr croeso, y Telerau ac Amodau a'r amlen, ynghyd â chynnwys y Sticer Adnabod y cytunwyd arno a thalu'r postio). Yn seiliedig ar yr amcangyfrif hwn fesul cartref sy'n cofrestru, byddai'r gost ar gyfer y gwasanaeth hwn oddeutu £6k-8k y flwyddyn). Ar ôl ystyried yr holl wybodaeth, cred y swyddogion y dylai'r Cyngor ddefnyddio cwmni postio allanol i baratoi, argraffu a phostio'r Pecynnau Gwybodaeth i gwsmeriaid sydd wedi cofrestru. Mae hyn yn lleihau'r baich gweinyddol ac yn osgoi'r angen am fwy o staff ychwanegol i'r hyn sydd eisoes wedi'i gynnig.

5.4 Mae crynodeb o amcangyfrif o'r costau i'w gweld yn y tabl a ganlyn:

Rhif	Disgrifiad o'r gost	Cost 2020/21	Cost 2021/22	Cost 2022/23
1	Costau talu am / sefydlu system TG	£10k	£3k	£3k
2	Paratoi / argraffu Sticeri Gwybodaeth	£3k	£3k	£3k
3	Argraffu Llythyr Croeso, Telerau ac Amodau, Amlen, pacio a phostio	£8k	£8k	£8k
4	Dau Gynghorydd Gwasanaethau Cwsmer Ychwanegol	£18k	£32k	*£27k
5	Cyfrifiaduron, ffonau a chostau trwyddedu ychwanegol ar gyfer dau Gynghorydd Gwasanaethau Cwsmer newydd.	£2k	£0	£0
6	Costau ychwanegol i adfer biniau olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd na chawsant eu defnyddio.	£15k	£5k	£3k
7	Cost i brynu a danfon biniau olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd	£5k	£18k	£18k
8	Cyfanswm	£61k	£69k	£62k

* Mae cost Cynghorydd Gwasanaethau Cwsmer wedi'i chynnwys at ddibenion cynllunio cyllideb - fodd bynnag, gwneir asesiad o'r adnoddau gofynnol gwirioneddol yn nes at yr amser.

6 AMSERLEN ARFAETHEDIG

6.2 Mae'r amserlen arfaethedig ar gyfer cwblhau'r prosiect hwn fel a ganlyn:

Rhif	Gweithredu	Dyddiad
1.0	Mae'r Pwyllgor Gwaith yn cytuno ar fethodoleg Gwastraff Gardd Gwyrdd a chodi tâl amdano.	26 Hydref 2020
2.0	Mae'r Cyngor yn rhyddhau datganiad i'r wasg yn hysbysu cartrefi y byddir yn codi tâl am Wastraff Gardd Gwyrdd o 1 Ebrill 2021 ymlaen.	Hydref / Tachwedd 2020
3.0	Dau Gynghorydd Gwasanaethau Cwsmer yn dechrau yn eu swyddi	Yn gynnar ym mis Rhagfyr 2020
4.0	Mae'r Cyngor yn cyhoeddi llythyr calendr Nadolig gan gynnwys manylion ar sut y gall cartrefi gofrestru gyda'r gwasanaeth newydd y codir amdano (ar-lein neu dros y ffôn).	Yn gynnar ym mis Rhagfyr - canol mis Rhagfyr 2020
5.0	Gwasanaeth archebu ar-lein yn dechrau.	Yn gynnar ym mis Rhagfyr - canol mis Rhagfyr 2020
6.0	Gwasanaeth archebu dros y ffôn yn dechrau.	Ionawr 2021
7.0	Pecynnau Gwybodaeth (gyda Sticeri Adnabod) yn cael eu hanfon allan i gartrefi sy'n cofrestru	Yn hwyr ym mis Rhagfyr 2020 - ymlaen
8.0	Rowndiau casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd wedi'u cwblhau a diwrnodau casglu'n cael eu rhannu gyda'r cartrefi sy'n cofrestru.	Yn gynnar ym mis Mawrth 2021 - ymlaen
9.0	Gwasanaeth casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd yn dechrau.	1 Ebrill 2021

TELERAU AC AMODAU DRAFFT– GWASANAETH CASGLU GWASTRAFF GARDG GWYRDD

- 1 Gwneir y cytundeb hwn rhwng deiliad y tŷ (y “cwsmer”) a Chyngor Ynys Môn (‘y Cyngor’) ym Mhencadlys y Cyngor, Llangefni, LL77 7TW. Mae’n nodi’r telerau ac amodau (y “Telerau ac Amodau”) sy’n berthnasol fel y gall y Cwsmer ddefnyddio gwasanaeth casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd y Cyngor bob pythefnos (y “gwasanaeth”). Gall y Cyngor amrywio neu newid y Telerau ac Amodau ar unrhyw adeg heb i’r cwsmer gydsynio ymlaen llaw. Rhoddir 10 diwrnod o rybudd ysgrifenedig i’r cwsmer am unrhyw newidiadau o’r fath.
- 2 Yn unol â Rheoliadau Contractau Defnyddwyr (Gwybodaeth, Canslo a Thaliadau Ychwanegol) 2013, mae gan y cwsmer 14 diwrnod ar ôl derbyn yr Amodau a Thelerau hyn i ofyn am ganslo’r gwasanaeth. Rhaid i geisiadau i ganslo’r gwasanaeth fod yn ysgrifenedig i’r Cyngor neu rhaid anfon e-bost i green@anglesey.gov.uk. Nid oes modd canslo’r gwasanaeth dros y ffôn.
- 3 Dim ond i gwsmeriaid sydd wedi talu tanysgrifiad (y “Ffi Flynyddol”) ymlaen llaw y bydd y Gwasanaeth ar gael. Bydd y Cyngor yn seilio ei benderfyniad i wagio neu adael bin olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd ar p’un a yw’r Cwsmer wedi atodi’r sticer adnabod cywir (a gyflenwyd gan y Cyngor) i’r bin - rhaid i’r Sticer Adnabod fod yn weladwy bob amser neu gall y Cyngor benderfynu peidio â chasglu’r bin.
- 4 Rhaid adnewyddu’r ffi flynyddol yn flynyddol i’r gwasanaeth barhau. Dim ond deiliaid tai sydd wedi talu eu ffi flynyddol sy’n gymwys i dderbyn y gwasanaeth.
- 5 Mae’r ffi flynyddol yn cynnwys tâl blynyddol am gyflenwi un bin ar gyfer Gwastraff Gardd Gwyrdd i’r cwsmer. Bydd cyfnod y gwasanaeth yn rhedeg o 1 Ebrill - 31 Mawrth bob blwyddyn gydag unrhyw ffioedd newydd yn y dyfodol yn cael eu hadolygu’n ôl disgresiwn y Cyngor. Gall deiliaid tai danysgrifio i’r Gwasanaeth ar unrhyw adeg yn ystod y flwyddyn, fodd bynnag, bydd angen talu’r un ffi flynyddol, waeth beth yw union ddyddiad dechrau’r gwasanaeth.
- 6 Gellir cyflenwi biniau olwynion gwastraff gardd gwyrdd ychwanegol a byddir yn codi amdanynt ar y gyfradd a nodwyd. Bydd y Cyngor yn caniatáu cyfanswm o bedwar bin ar olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd i bob cartref.
- 7 Er mwyn osgoi unrhyw amheuaeth, mae unrhyw fin olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd y mae’r Cyngor yn ei roi i’r cwsmer (gan gynnwys unrhyw un newydd) dan drwydded unigryw y gellir ei ddirymu a rhaid defnyddio unrhyw fin o’r fath yn unol â’r Telerau ac Amodau hyn. Ni chaniateir i’r cwsmer aseinio neu drosglwyddo’r contract hwn i unrhyw un arall, a bydd y Cyngor yn cadw perchnogaeth o’i holl Hawliau Eiddo Deallusol.
- 8 Bydd y Cyngor yn gwagio biniau olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd bob pythefnos, ac eithrio pan fydd ffactorau eraill, megis tywydd eithafol neu amgylchiadau annisgwyl neu heb eu cynllunio. Os yw’r Cyngor yn methu bin olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd cwsmer neu’n methu ei gasglu am unrhyw reswm, gwneir pob ymdrech i ddod yn ôl er mwyn casglu’r bin(iau) olwynion cyn gynted â phosibl. Ni fydd y Cyngor dan unrhyw amgylchiadau yn rhoi ad-daliadau (cyfan neu rannol) am fethu bin olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd oherwydd amgylchiadau y tu hwnt i’w reolaeth.
- 9 Bydd cwsmeriaid yn gyfrifol am finiau olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd, y mae’n rhaid iddynt aros gyda’r eiddo a enwir pe bai’r cwsmer yn symud cartref yn ystod y flwyddyn y talwyd am y ffi flynyddol, oni bai bod y Cwsmer yn symud i rywle arall yn Ynys Môn. Os digwydd hynny, bydd yn gallu trosglwyddo’i danysgrifiad i’r eiddo newydd. Rhaid i gwsmeriaid gysylltu â’r Cyngor i gadarnhau manylion y cyfeiriad casglu newydd cyn pen (10) diwrnod gwaith ar ôl symud tŷ. Os bydd Cwsmer yn symud oddi ar yr Ynys, ni roddir ad-daliadau. Fodd bynnag, bydd y person newydd sy’n byw yn hen eiddo’r cwsmer yn derbyn y gwasanaeth am weddill y

flwyddyn ariannol honno (ar yr amod bod bin olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd yn aros yn yr eiddo). Felly, bydd deiliad y tŷ newydd yn elwa ar y gwasanaeth tanysgrifio Gwastraff Gardd Gwyrdd (p'un a yw'n cofrestru â'r cynllun ai peidio) am weddill y flwyddyn ac ni fydd unrhyw ad-daliad i'r cyn-gwsmer sydd wedi symud o'r eiddo hwnnw. Os nad oes bin olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd yn yr eiddo Newydd, yna bydd y Cyngor yn trefnu i gyflenwi un o'r rhain, (dylid e-bostio pob cais am newidiadau i'r gwasanaeth i green@anglesey.gov.uk

- 10 Nid oes unrhyw ad-daliadau nac ad-daliadau rhannol os yw cwsmer yn penderfynu canslo'r gwasanaeth ran o'r ffordd trwy'r flwyddyn. Os oes unrhyw dystiolaeth o gamddefnyddio'r gwasanaeth neu fin olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd a gyflenwyd gan y cwsmer, yna gellir canslo'r gwasanaeth ac ni roddir ad-daliad. Bydd gan y cwsmer yr hawl i apelio mewn perthynas â digwyddiad o'r fath, ar yr amod bod yr apêl yn cael ei chodi cyn pen 14 diwrnod ar ôl derbyn rhybudd o ganslo.
- 11 Rhaid i unrhyw fin Gwastraff Gardd Gwyrdd cwsmer gael ei ddefnyddio ar gyfer Gwastraff Gardd Gwyrdd o'ch eiddo eich hun yn Ynys Môn yn unig. Dim ond gwastraff gardd organig (rhydd), y gellir ei roi yn y bin a rhaid i'r caead aros ar gau pan nad yw'n cael ei ddefnyddio ac wrth ei gyflwyno ar y diwrnod casglu a drefnwyd. Mae Gwastraff Gardd Gwyrdd yn cynnwys toriadau gwair, toriadau gwrychoedd, brigau a changhennau hyd at ddiamedr o 5cm, rhisgl, dail, gwellt, gwair, blodau, planhigion, ffrwythau wedi syrthio, chwyn cyffredinol, gwaith tocio (rhaid cynnwys pob eitem yn eich bin olwynion gwyrdd a rhaid cau'r caead). Nid yw Gwastraff Gardd Gwyrdd yn cynnwys gwastraff cartref cyffredinol, trës plastig, bagiau plastig, canghennau mawr dros 5cm mewn diamedr, rhywogaethau goresgynnol neu blanhigion gwenwynig megis clymog Japan, llysiau'r gingroen a Jac y Neidiwr, tywyrch, pridd, cerrig, graean, pren sydd wedi'i drin neu ei beintio, gwastraff bwyd cegin gan gynnwys croen llysiau ac ati, baw cathod neu gŵn, gwastraff anifeiliaid, gwastraff anifeiliaid anwes, gwrthrychau metel, sarn cathod ac ati. Ni chaniateir rhoi plastig o unrhyw fath yn y bin olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd. Bydd unrhyw ddeunydd nad yw'n cydymffurfio ac a roddir mewn bin olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd yn cael ei drin fel halogiad ac ni fydd y bin yn cael ei wagio.
- 12 Ni fydd biniau olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd Halogedig (h.y. biniau sy'n cynnwys deunyddiau anghywir) yn cael eu wagio. Os yw bin olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd cwsmer wedi'i halogi, cyfrifoldeb y Cwsmer yw tynnu'r eitem(au) halogedig cyn y casgliad nesaf a drefnwyd. Os bydd yr halogiad yn parhau, gallai'r Cyngor gael gwared â'r bin(iau) Gwastraff Gardd Gwyrdd. Ni roddir ad-daliadau am achlysuron pan na chaiff bin olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd cwsmer ei wagio oherwydd halogiad neu am beidio â chydymffurfio.
- 13 Rhaid cyflwyno bin olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd ar ymyl palmant yr eiddo (sef y briffordd fabwysiedig agosaf fel rheol, ar balmant neu ymyl y briffordd) erbyn 7.00am diwrnod casglu'r Gwasanaeth, yn unol â'r wybodaeth yn y calendr casglu a roddwyd gan y Cyngor. Rhaid cau caead bin olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd yn llwyr ac ni ddylid gadael gwastraff ochr h.y. dim Gwastraff Gardd Gwyrdd ychwanegol y tu allan i'r bin neu wrth ei ymyl na'i adael ar y caead. Os digwydd hyn, ni chesglir y gwastraff ochr ychwanegol. Os na all y cwsmer fynd â bin olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd i ymyl y palmant oherwydd anabledd neu broblemau iechyd, rhaid iddo / iddi wneud cais i'r Cyngor ymlaen llaw am Wasanaeth Casglu â Chymorth.
- 14 Os bydd bin olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd y cwsmer yn cael ei ddifrodi yn ystod y broses wagio, bydd y Cyngor yn ei drwsio neu'n rhoi un arall yn ei le, yn rhad ac am ddim, cyn gynted ag sy'n rhesymol ymarferol. Mewn amgylchiadau lle mae'r cwsmer wedi esgeuluso neu gamddefnyddio'r bin olwynion Gwastraff Gardd Gwyrdd a'i ddifrodi, codir ar y cwsmer am drwsio'r bin neu am gael un arall yn ei le. Os yw bin Gwastraff Gardd Gwyrdd y cwsmer wedi'i ddifrodi, dylai anfon e-bost at green@anglesey.gov.uk a rhoi

rhagor o fanylion.

PECYN GWYBODAETH DRAFFT A CHWESTIYNAU CYFFREDIN

LOGO CSYM

Annwyl Ddeiliad,

YNGHYLCH: GWASANAETH CASGLU GWASTRAFF GARDD GWYRDD AR GYFER 2021/22

Diolch i chi am danysgrifio i wasanaeth casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd newydd Cyngor Sir Ynys Môn ar gyfer 2021/22.

Sticer Adnabod: Bydd angen i chi llynu'r Sticer Adnabod amgaeedig ar eich bin(iau) Gwastraff Gardd Gwyrdd yn y man a ddangosir ar y llun isod, tua 30cm (10 modfedd) dan y dolenni cydio. Bydd angen i wyneb y bin(iau) olwynion gwyrdd fod yn lân ac yn sych er mwyn sicrhau nad yw'r Sticer Adnabod yn dod i ffwrdd.

Hefyd, wedi'i amgáu, mae copi o'r Telerau ac Amodau ar gyfer y gwasanaeth. Gallwch hefyd weld y rhain trwy fewngofnodi i www.XXXXXXXXXX

Calendr Casglu: Mewngofnodwch i www.XXXXXXXXXX ar ôl 20 Mawrth 2021 i wirio'ch diwrnod casglu a neilltuwyd ar gyfer Gwastraff Gardd Gwyrdd. Fel arall, gallwch gysylltu â Chanolfan Alwadau'r Adain Rheoli Gwastraff a all gadarnhau eich diwrnod casglu bryd hynny.

Os oes gennych unrhyw ymholiadau ynglŷn â gwasanaeth casglu Gwastraff Gardd Gwyrdd, darllenwch ein Cwestiynau Cyffredin trwy fewngofnodi i www.XXXXXXXXXX, anfon e-bost atom i green@anglesey.gov.uk neu gysylltu â'n Canolfan Alwadau ar 01248 XXXXXX.

Yn gywir,

ADAIN RHEOLI GWASTRAFF
CYNGOR SIR YNYS MÔN

STICER ADNABOD DRAFFT A5

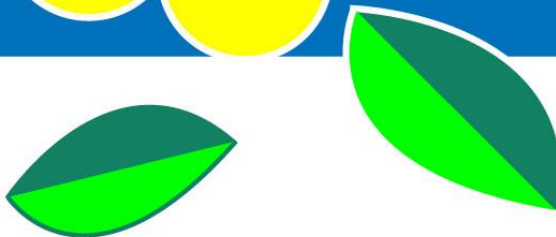
www.ynysmon.gov.uk/ailgylchu
www.anglesey.gov.uk/recycling

Gwasanaeth
Casglu Gwastraff
Gardd Werdd
Ynys Môn

Anglesey
Green Garden Waste
Collection Service

Cyfeiriad/Address:

CWESTIYNAU CYFFREDIN – GWASTRAFF GARDG GWYRDD

1. Ydyw Cyngorau eraill Gogledd Cymru'n codi tâl am gasgliadau gwastraff gardd gwyrdd?

Ydynt, mae pob Cyngor arall yng Ngogledd Cymru'n codi tâl am gasgliadau gwastraff gardd gwyrdd.

2. Beth yw'r gyfraith ynghylch codi tâl i gasglu gwastraff gardd gwyrdd?

Mae Rheoliadau Gwastraff a Reolir (Cymru a Lloegr) 2012 yn caniatáu i Gyngorau godi tâl am gasgliadau gwastraff gardd gwyrdd. Nid oes rheidrwydd ar gynghorau i ddarparu casgliadau gwastraff gardd gwyrdd am ddim i gartrefi. Dywed y gyfraith y gall Cyngorau godi tâl rhesymol am gasglu gwastraff gardd gwyrdd cartref, yn yr un modd ag y gwneir am gasgliadau gwastraff swmpus. Fodd bynnag, byddwch yn gallu parhau i gael gwared â'ch gwastraff gardd gwyrdd yn rhad ac am ddim yn ein Canolfannau Ailgylchu Gwastraff Cartref. Mae codi tâl am gasgliadau gwastraff gardd gwyrdd hefyd yn sicrhau bod y Cyngor yn dilyn argymhellion Glasbrint Llywodraeth Cymru ar gyfer opsiynau casglu gwastraff yng Nghymru.

3. Onid wyf eisoes yn cyfrannu at gost darparu'r gwasanaeth hwn trwy fy Nhreth y Cyngor?

Nid oes rhaid i gynghorau gasglu gwastraff gardd gwyrdd deiliaid tai am ddim er bod dyletswydd gyfreithiol arnynt i gael gwared â gwastraff cartref yn rhad ac am ddim. Mae'r gyfraith yn rhoi hawl i Gyngorau godi tâl rhesymol am gasglu gwastraff gardd gwyrdd cartref. Yn ogystal, nid oes angen gwasanaeth casglu gwastraff gardd gwyrdd ar bob eiddo yn Ynys Môn oherwydd nad oes gardd neu gompost cartref ym mhob eiddo. Am y rheswm hwn, y teimlad hefyd yw mai teg yw cyflwyno tâl gan mai dim ond y cartrefi hynny sy'n dewis ei ddefnyddio fydd yn talu am y gwasanaeth.

4. Beth ydym yn ei dderbyn / ddim yn ei dderbyn yn y bin gwastraff gardd gwyrdd?

Rydym yn derbyn:

- toriadau gwair, toriadau gwrychoedd, brigau a changhennau hyd at ddiamedr o 5cm, rhisgl, dail, gwellt, gwair, blodau, planhigion, ffrwythau wedi syrthio, chwyn cyffredinol, gwaith tocio (rhaid cynnwys pob eitem yn eich bin gwastraff gardd gwyrdd a rhaid cau'r caead).

Nid ydym yn derbyn:

- gwastraff cartref cyffredinol, trêsg plastig, bagiau plastig, canghennau mawr dros 5cm mewn diamedr, rhywogaethau goresgynnol neu blanhigion gwenwynig fel clymog Japan, llysiau'r gingroen a Jac y Neidiwr, tywyrch, pridd, cerrig, graean, pren sydd wedi'i drin neu ei baentio, bwyd cegin gan gynnwys croen llysiau ac ati, baw cathod neu gŵn, gwastraff anifeiliaid, gwastraff anifeiliaid anwes, gwrthrychau metel, sarn cathod. Ni chaniateir rhoi plastig o unrhyw fath ym min olwynion gwastraff gwyrdd. Bydd unrhyw ddeunydd nad yw'n cydymffurfio ac a roddir ym min gwastraff gardd gwyrdd yn cael ei drin fel halogiad ac ni fydd y bin yn cael ei wagio.

5. Beth fydda i'n ei dderbyn fel rhan o'm gwasanaeth casglu gwastraff gardd gwyrdd?

Byddwch yn derbyn gwasanaeth casglu gwastraff gardd gwyrdd bob pythefnos trwy gydol y flwyddyn o fin olwynion 240 litr.

6. Faint ydi o a phryd y bydd yn dechrau?

Y ffi flynyddol am y bin gwastraff gardd gwyrdd cyntaf i bob cartref fydd £35. Bydd y gwasanaeth casglu gwastraff gardd gwyrdd newydd y codir tâl amdano yn dechrau 1 Ebrill 2021.

7. Alla' i gael mwy nag un bin gwastraff gardd gwyrdd?

Gallwch. Gallwch danysgrifio am hyd at gyfanswm o bedwar bin olwynion gwastraff gardd gwyrdd i bob cartref. Noder, ni ellir rhoi Gwastraff Gardd Gwyrdd masnachol o gwbl yn y biniau olwynion a gyflenwir gan y Cyngor.

8. Sut mae talu?

Gellir cymryd taliadau ar-lein trwy wefan y Cyngor neu dros y ffôn. Bydd angen talu cyn i unrhyw wasanaeth casglu gwastraff gardd gwyrdd ddechrau.

9. Alla' i dalu'r ffi mewn rhandaliadau?

Na, dim ond mewn un taliad y gallwn gymryd y ffi.

10. Alla' i dalu am y gwasanaeth hanner ffordd trwy'r flwyddyn?

Gallwch. Gallwch ymuno â'r gwasanaeth ar unrhyw adeg yn ystod y flwyddyn ond bydd y ffi yn aros yr un fath ar £35 ar gyfer y bin cyntaf, waeth pa bryd y cofrestrwyd. Mae'r flwyddyn yn ymestyn o 1 Ebrill i 31 Mawrth. Er enghraifft, os dewiswch aros tan fis Gorffennaf cyn talu am y gwasanaeth byddwch yn derbyn llai o gasgliadau, ond y pris fydd £35 o hyd.

11. Mae gen i fin gwastraff gardd gwyrdd bychan - fydd gwahaniaeth yn y pris?

Ffi flynyddol o £35 yw'r ffi sefydlog am wagio unrhyw fin gwastraff gardd gwyrdd hyd at 240 litr o faint. Os oes angen, gallwch gyfnewid eich bin gwyrdd bach am fin 240 litr mwy heb unrhyw gost ychwanegol.

12. Sut byddwch chi'n gwybod fy mod wedi talu am y gwasanaeth?

Ar ôl i chi dalu, byddwch yn derbyn llythyr croeso a sticer adnabod trwy'r post - bydd gofyn i chi lynu'r sticer adnabod hwn ar eich bin olwynion gwastraff gardd gwyrdd. Mae'r sticer adnabod penodol hwn yn dangos eich bod wedi talu am y gwasanaeth ac mae'n hawdd i'r criwiau casglu ei adnabod. Rhaid i chi roi'r sticer adnabod ar eich bin olwynion gwastraff gardd gwyrdd yn y man a nodir (gweler y cyfarwyddiadau isod). Rhaid i'r sticer adnabod hwn fod ar eich bin gwastraff gardd gwyrdd yn y man penodol er mwyn i'ch bin gael ei gasglu.

13. Lle ydw i'n glynu'r Sticer Adnabod i ddangos fy mod wedi talu?

Glynwch y sticer adnabod oddeutu 30cm (10 modfedd) dan ddolenni cydio eich bin olwynion gwastraff gardd gwyrdd (fel y llun isod). Fel hyn, mae modd i'r criw casglu weld yn hawdd pwy sydd wedi talu am y gwasanaeth y codir tâl amdano. Ni fydd y criwiau casglu'n casglu unrhyw finiau gwastraff gardd gwyrdd lle nad oes sticer adnabod i'w weld.

14. Beth fyddai'n digwydd pe bawn i'n colli fy Sticer Adnabod?

Cysylltwch â'r Adain Rheoli Gwastraff ar green@anglesey.gov.uk neu 01248 xxxx

15. Beth yw fy niwrnod casglu ar gyfer gwastraff gardd gwyrdd?

Mewngofnodwch i www.XXXXXXXXXX ar ôl 20 Mawrth 2021 i wirio'ch diwrnod casglu a neilltuwyd ar gyfer gwastraff gardd gwyrdd. Fel arall, gallwch gysylltu â Chanolfan Alwadau'r Adain Rheoli Gwastraff a all gadarnhau eich diwrnod casglu bryd hynny.

16. Lle wyf yn gadael fy min gwastraff gardd gwyrdd ar ddiwrnod casglu?

Rhaid gadael y bin gwastraff gardd gwyrdd wrth ymyl y ffordd (sef y briffordd fabwysiedig agosaf fel rheol, palmant neu ymyl y briffordd, er enghraifft) erbyn 7.00am ar y diwrnod casglu, yn unol â'r wybodaeth yn y calendr casglu a roddir gan y Cyngor. Gwnewch yn siŵr bod dolenni cydio'r biniau'n wynebu canol y briffordd fabwysiedig fel y gall y criwiau casglu weld eich Sticer Adnabod yn glir.

17. Gaf i adael gwastraff gardd gwyrdd ychwanegol ar y llawr wrth ymyl fy min olwynion?

Na chewch. Dim ond gwastraff gardd gwyrdd sy'n cael ei roi yn y bin gyda'r caead ar gau y byddwn yn ei gasglu.

18. Nid wyf eisiau cael casglu gwastraff gardd gwyrdd - oes angen i mi wneud unrhyw beth?

Nac oes, nid oes angen i chi wneud dim. Awgrymwn eich bod yn cadw'r bin gwastraff gardd gwyrdd ar dir eich tŷ rhag ofn y byddwch yn penderfynu defnyddio'r gwasanaeth yn y dyfodol.

19. Nid wyf eisiau talu am y gwasanaeth gwastraff gardd. Beth ddylwn ei wneud gyda'm gwastraff gardd gwyrdd?

Gallwch fynd â'ch gwastraff gardd gwyrdd i un o'n Canolfannau Ailgylchu Gwastraff Cartref (ym Mhenhesgyn a Gwalchmai). Fel arall, fe allech chi gompostio gartref. Ni ddylid rhoi gwastraff gardd gwyrdd yn eich bin du i gael gwared ag o. Ar gyfer gwastraff nad oes modd ei ailgylchu yn unig mae hwn.

20. Rwy'n symud i dŷ arall yn Ynys Môn ac wedi talu am y gwasanaeth gwastraff gardd gwyrdd - a alla' i gael ad-daliad?

Ni roddir ad-daliadau os byddwch chi'n newid eich cyfeiriad ar Ynys Môn. Fodd bynnag, gallwch drosglwyddo'r gwasanaeth i'ch tŷ newydd ar Ynys Môn. Bydd angen i chi gysylltu â ni i gadarnhau eich manylion newydd. Os ydych yn symud o Ynys Môn, ni fyddwch yn derbyn ad-daliad ond gallwch hysbysu'r person fydd yn symud i mewn i'ch cartref y bydd y gwasanaeth yn parhau ar eu cyfer am weddill y flwyddyn ariannol. Peidiwch â symud eich bin olwynion gwastraff gardd gwyrdd o'ch cartref.

21. Oes angen i mi adnewyddu fy nhaliadau bob blwyddyn?

Oes. Bydd angen talu bob blwyddyn i'r gwasanaeth barhau. Cysylltir â chi yn ddiweddarach yn y flwyddyn pan fydd tanysgrifiadau newydd ar gyfer y flwyddyn ariannol ganlynol yn agor.

22. Beth fydd yn digwydd pe bai'r Cyngor yn methu casglu bin gwastraff gardd gwyrdd?

Os yw'n gasgliad dilys a fethwyd (bin wedi'i gyflwyno ar y diwrnod cywir ac ar yr amser cywir), cysylltwch â ni erbyn 5pm fan bellaf y diwrnod ar ôl y diwrnod casglu a drefnwyd a byddwn yn trefnu dod yn ôl ar amser y cytunir arno.

23. Beth pe byddai angen gwasanaeth casglu â chymorth arnaf?

Os nad oes gennych unrhyw un sy'n gorfforol abl yn eich cartref, gallwch ofyn am wasanaeth casglu â chymorth. Cysylltwch â ni am ragor o wybodaeth.